

Çocuk Edebiyatının İzinde: Akademik Bir Yol Haritası

Bartın Üniversitesi Çocuk Edebiyatı Eğitimi Yüksek
Lisans Program Önerisi Çalıştayı'ndan Yansımalar

Ahmet AKKAYA
Mustafa KOCAARSLAN
Arzu ÇEVİK

Prof. Dr. Ahmet AKKAYA - Doç. Dr. Mustafa KOCAARSLAN - Doç. Dr. Arzu ÇEVİK

ÇOCUK EDEBİYATININ İZİNDE: AKADEMİK BİR YOL HARİTASI
Bartın Üniversitesi Çocuk Edebiyatı Eğitimi Yüksek Lisans Program Önerisi
Çalıştay'ından Yansımalar

ISBN 978-625-8516-26-5

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Kasım 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Çocuk edebiyatı; erken çocukluk döneminden itibaren bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimi şekillendiren eşsiz bir alan olarak eğitimde ve toplumsal yaşamda hayati bir rol üstlenmektedir. Türkiye’de bu alandaki çalışmaların bilimsel bir zeminde gerçekleştirilmesi, nitelikli uzman yetiştirilmesi ve çocuklara daha zengin edebiyat deneyimleri sunulması, ülkemizin geleceği açısından muazzam bir önem taşımaktadır.

20 Temmuz 2025 tarihinde Bartın Üniversitesi ev sahipliğinde çevrim içi olarak gerçekleştirilen “Bir Yüksek Lisans Programı Önerisi: Çocuk Edebiyatı Çalıştayı”, Türkiye’de çocuk edebiyatı alanında bir yüksek lisans programının gerekliliğini tartışmak ve bu konudaki akademik farkındalığı artırmak için önemli bir adım olmuştur. Çalıştaya katılan değerli akademisyenler, yazarlar ve öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini paylaşarak bu alanın gelişimine katkıda bulunmuşlardır.

Çalıştayda, Türkiye’de çocuk edebiyatı alanında yüksek lisans programının gerekliliği güncel nörobilimsel araştırmalar ışığında ortaya konmuş; çocuk edebiyatının çok yönlü gelişime etkileri, dünyadaki ve Türkiye’deki uygulamalar ve özellikle gelişmiş ülkelerdeki örnek programlar detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bununla birlikte, Türkiye’de böyle bir lisansüstü programın hem üniversiteler hem de ilgili paydaşlar açısından önemi güçlü biçimde vurgulanmıştır. Ardından, alanın önde gelen akademisyenleri, yazarları ve öğretmenleri deneyim ve görüşlerini paylaşarak önerilen programın yapısına ilişkin katkıda bulunmuşlardır.

Bu kitap, çalıştayda ortaya çıkan tüm fikirleri, önerileri ve akademik katkıları bir araya getirerek Türkiye’de çocuk edebiyatı alanında yüksek lisans düzeyinde bir programın geliştirilmesine ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Çalıştayın gerçekleşmesinde ve bu kitabın oluşmasında emeği geçen tüm akademisyenlere ve katılımcılara gönülden teşekkür ediyoruz. Katkılarınız, bu alanda yeni ufuklar açacak ve çocuk edebiyatının gelecekte ülkemizde daha güçlü bir akademik temele oturmasına vesile olacaktır.

Bartın Üniversitesi olarak gerçekleştirdiğimiz çalıştayın ve ortaya çıkan bu kitabın Türkiye’de çocuk edebiyatı alanının gelişimine anlamlı bir katkı sağlayacağına olan inancımızı paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Prof. Dr. Ahmet AKKAYA
Bartın Üniversitesi Rektörü

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Çocuk Edebiyatı Çalıştayı	1
Kaynakça.....	71
Bir Yüksek Lisans Programı Önerisi:	
Çocuk Edebiyatı Çalıştayı	76
Çalıştay Sonuç Bildirisi.....	78
Ek-1. Çalıştaya İlişkin Fotoğraflar.....	80
Ek-2. Bartın Üniversitesi Çocuk Edebiyatı Eğitimi Anabilim	
Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Başvuru Gerekçesi.....	83

ÇOCUK EDEBİYATI ÇALIŞTAYI

Arzu Çevik: Sayın Rektör'üm, Saygıdeğer Hocalarım, Değerli Katılımcılar,

Bartın Üniversitesi ev sahipliğinde çevrim içi ortamda gerçekleştirildiğimiz “Bir Yüksek Lisans Programı Önerisi: Çocuk Edebiyatı Çalıştayı”na hoş geldiniz. Bugün çocuk edebiyatı alanında çalışan hocalarımızı, öğretmenlerimizi ve çeşitli paydaşlarımızı burada ağırlamaktayız. Çocuk edebiyatı çeşitli disiplinlerden beslenerek gelişen günümüzün en önemli alanlarından bir tanesidir. Bu açıdan üniversitemiz; Türkçe Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Bilgi ve Belge Yönetimi ve Resim Öğretmenliği gibi programlarının katkısı ile disiplinler arası çocuk edebiyatı yüksek lisans programı açma hedefiyle sizlerin değerli görüşlerine ve katkılarına ihtiyaç duymaktadır. Bu anlamda bize süreçte öncülük eden sayın Rektör'ümüze teşekkür ediyor, sözü kendilerine izninizle vermek istiyorum.

Ahmet Akkaya: Sayın Hocalarım, Değerli Katılımcılar,

Çocuk edebiyatı dünyada ve ülkemizde yeni bir alan olarak göze çarpmaktadır. Aile içinde çocuğun rolünün değişmesi, bu dönemin öneminin anlaşılması, bu yaş grubunda yer alan bireylerin eğitime ilişkin gösterilen çabaları artırmıştır. Çocuk edebiyatı alanının önemi ülkemize göre özellikle Amerika, İngiltere ve Rusya gibi ülkelerde daha erken anlaşılmaya başlamıştır. Ancak ülkemiz, bu alanda ön plana çıkan ülkelerle rekabet yolunda hızlı adımlarla ilerlemektedir. Genel olarak bakıldığında tüm dünyada çocuk edebiyatı alanının bir disiplin olarak giderek varlığını hissettiren ve çeşitli paydaşlarla büyüyen bir alana dönüştüğünü görmekteyiz. Bu doğrultuda çocuk edebiyatı alanında lisansüstü programlara olan ihtiyaç her zamankinden daha fazla hissedilmeye başlamıştır. İngiltere, Kanada, İskoçya, Amerika Birleşik Devletleri gibi birçok ülkede çocuk edebiyat alanında lisansüstü eğitimin olduğunu biliyoruz. Buna ek olarak Rusya, Çin gibi ülkelerde de benzer programların yer aldığı dikkat

çekmektedir. Nitekim ülkemizden yurt dışına yüksek lisans, doktora amacıyla giden araştırmacıların Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere’de bu alanda eğitim aldıklarına şahit olmaktayız. Diğer taraftan ülkemizde de farklı disiplinler içerisinde çocuk edebiyatı literatürüne önemli katkılar sunan akademisyenlerimiz bulunmaktadır. Ortaya koydukları çalışmaların da çok kıymetli olduğunu buradan belirtmek istiyorum.

Bir disiplin olmasının ötesinde çocuk edebiyatının toplumun her katmanını ilgilendiren ve çeşitli paydaşların hayatında önemli bir role sahip olan bir muhtevaya sahip olduğunu söyleyebilirim. Başta çocuk eğitimi olmak üzere yayıncılık faaliyetlerinde bu alanın her geçen gün dikkatleri üzerine çektiğini görmekteyiz. Çocuk edebiyatının topluma yansımalarına somut bir örnek vermek gerekirse otellerde, öğretilenevlerinde, hastanelerde ve buna benzer birçok ortamda bir çocuk edebiyatı köşesi veya seçkin çocuk edebiyatı eserlerinden oluşan mini kütüphanelerinin oluşturulmasının ne kadar fark yaratacağını tahayyül edebiliriz.

Ülkemizde çocuk edebiyatı alanının bilimsel bir zeminde ve daha sistematik yollarla ele alınan bir disiplin olması için Bartın Üniversitesi olarak ilk adımı atmak istiyoruz. Bilinmelidir ki çocuk edebiyatı; sadece metin üretimi değil, estetik, tasarım, pedagoji gibi yönlerle çoklu bakış açısıyla özel bir çabayı gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda üniversitemizin çeşitli ana bilim dallarında konuyla ilgili çalışmalar yapan öğretim üyelerimizi bir araya getirerek önemli bir girişime imza attığımızı düşünüyoruz. Sürece katkı veren değerli hocalarımıza teşekkür ediyorum. Sözü daha fazla uzatmadan bize yolculukta ilham olan ve Türkiye’deki ilk girişimi başlatan Prof. Dr. Sedat Sever hocamızın görüşlerine başvurmayı sabırsızlıkla bekliyoruz. Şimdi sözü kendilerine bırakmak istiyorum.

Sedat Sever: Çok teşekkür ediyorum. Hepinizi esenlik dilekleriyle, sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Sayın Rektör’üm az önce özlü bir biçimde aktardığı disiplinler arası çocuk ve gençlik edebiyatı yüksek lisans programı kurma çabalarını saygıyla ve içtenlikle kar-